

1
1962

ნახ. გ. ფირცხალავასი

№1-24 სე.

ქართველი
გიგანტი

ბიუროები—ფორმალისტი

— გაიოზ დომენტიჩ, ნახეთ როგორი თოვლი მო-
ვიდა?

— გასინჯეთ ამ კვარტალის გეგმით თუ არის გა-
თვალისწინებული?



№ 1

თბილისი იანვარი

1962

გიგანტი



— შენ რომ ჩვენს კოლმეურნეობაში იყო, შრომადღევ-
ბით გამდიდრდებოდი!
— როგორ, ბატონი?
— საფრთხობელად გამოგიყენებდით ყანაზი!

ცის წერილი

სასტური

სულ სხვა რაიონებში ხომ არ ვივლი, ერთი დმანისშიაც ჩა-
ვივლი, ვნახო რა სტუმართმოყვარე ხალხიაო, — თქვა ნიანგმა
და დმანისს ეწვია.

სასტუმროში წამლად ერთი თავისუფალი ადგილი დაიგუ-
ლა და გული დაიარხეინა.

მთელი დღის დალლილ-დაქანცულს ძილი რომ მოუნდა, სას-
ტუმროს გამგე ჰამიდ ჰასახოვი წიმიადგა თავზე, ნიანგი ვერ
იცნო და ასეთი სიტყვებით მიმართა: — შეცდომა ჩაუდენიათ,
შენთვის ჩემი ადგილი მოუციათ, აიბარევ, შენი ჭირიმე, აპა
შენი საბუთები იხებე, ხეალ იქნება ადგილი განთავისუფლდეს,
დილით მობრძანდი და ჩემი ხმალი და შენი კისერი.

ნიანგს არ უნდოდა განგაში აეტეხა და აიბარევ. სასტუმროს
ყოვლისშემძლე დირექტორმა კი მის ლოგინში თავის ნაცნობ
მგზავრს ამოაშვებინა ხერინვა.

მთელი ღამე დადიოდა დმანისის ქუჩებში ძილგამფრთხალი
ნიანგი და ისმენდა გამვლელ-გამომვლელთა საუბარს.



გაჯი კაცია და გუდი ხურავს

სასტუმროს გვერდით ჰატარა ჭიხურია — ჰაჯი ჭანისტრლენი და სამფლობელო. მექუდე-ხელოსანია ჰაჯი, რვა მანეთიდან ათ მეტე კაცი ნეთამდე იღებს თითოეულ ქუდში და კაციც თვითონაა და ქუდიც თვითონაა ხურავს.

შავით თეთრზე დაწერილი საბუთით დმანისის ადგილობრივი მეურნეობის კომბინატის ეკუთვნის ეს ჭიხური, მექუდე-ხელოსანი და ჰაჯი მანსუროვის მეულე — ე. რამანესია გაფორმებული ქალალზე, საკერავ მანქანას კი ჰაჯი უზის მუდამ, მეორე ჭიხუდის ინვალიდი, რომელიც სოცუზრუნველყოფის რაიონული განყოფილებიდან თვეში 49 მანეთია და 30 კაცი პენისის იღებს შეუფერხებლად და დაუჭვითავად. იღებს და, აღმათ, ასე მიიღებს მარად, რამეთუ, ცოლი და ქმარი ვინ გაჟყო, გინდა ცოლმა იმუშაოს, გინდა ქმარმა, ვის რჩ ეს ქმება? სხვთა შორის, ე. რამანესმა კომბინატის სალაროში 1961 წლის ივლისში 32 მანეთი შეიტანა მხოლოდ, აგვისტოში — 30, სეტემბერში — 15, ოქტომბერში — 0 და ა. შ.

მისდა საბედნიეროდ, ამ ამბავს კომბინატის დირექტორი ვასო მიქელიანცი ან თვალს არიდებს, ან ვერ ამჩნევს.

აპთოსარზე ულებელი და უანგი

სამი წლის წინათ საკავშირო სასოფლო-სამეურნეო გამო-
ფენის კომიტეტმა კიზილქილისელებს პირუტყვთა სარწყულე-
ბელი მოწყობილობა აჩუქა და, ამგვარად, ხელდამშვენებული
გამოისტუმრა. კოლმეურნეობის მაშინდელმა თავმჯდომარემ
ქაზიმ ნაბი ოლლიმ საძროხის სხვენზე უპატრონოდ მიაგდო იგო.

და შოხდა ასე:

— მიველ, ვნახე სარწყულებელი, რამ შეჭამა სარწყულე-
ბელი?

— მიველ, ვნახე სარწყულებელი, უანგმა ჭამა სარწყულე-
ბელი.

კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ქაზიმ ნაბი ოლლი ექსთავ-
მჯდომარედ იქცა და მისი ადგილი ა. მანსუროვმა დაიჭირა.

ახალმა თავმჯდომარემაც არაფრად ჩაგდო ტექნიკა, მიაგ-
დო ბედის ანაბრად, ყველაფერმა ამან ის გამოიწვია, რომ გა-
დიდდა ანაბრად, ყველაფერმა უმცირდა წველადობა და
დაიყანგა სარწყულებელი.

კოლმეურნეებს იმის იმედი აქვთ, რომ ისეთი თავმჯდომა-
რე, რომელიც ტექნიკას არ აფასებს და უანგავს, არც თვითონ
დაიყანგება დიდხანს დაკავებულ თანამდებობაზე.

ტელევიზორი თუ უათი

დმანისშიაც შედგა ფეხი ჩვენი დროის ერთ-ერთმა საოც-
რებამ: ტელევიზორმა.

1960 წელს შინდილიარის მთაზე აშენებულმა დმანისის ტე-
ლესატრანსლაციონი ქვესაღგურმა მოიტანა ეს ბეღნიერება.

უყურებდნენ ტელეგადაცემებს რაიონული ცენტრისა და
ახლომახლო სოფლების მცხოვრებლები და თავი თბილისში
ეგონათ.

მაგრამ დიდხანს არ გაგრძელებულა ასე.

უკვე ათი თვეება, დაღუმდნენ ტელევიზორები, ცხვირ-პირი
ჩამოსტირით ყუთებს და მათ პატრონებს. ელიან როდის ამუ-
შავდებიან ისინი, მაგრამ ამათა მათი ლოდინი.

კავშირგაბმულობის დმანისის რაიკანტორის უფროსმა იასინ
ჩოფუროვმა ზეპირად იცის რა მოხდა. ტელესატრანსლაციონ
ქვესაღგურს ელდენი არ ყოფნის და მე რა ვენაო, ხელებს ასავ-
სავებს იგი. იქნება, ოდესმე, ბაშესი განიტვირთოს და მაშინ
თქვენი ტელევიზორები უბრალო ყუთებიდან ისევ ნამდვილ
ტელევიზორებად გადაიქცევიანო.

იმედი დმანისელებსაც შემორჩენიათ, მაგრამ, მოთმინების
ფიალმაც ხომ იცის ავსება, როდემდის, როდემდის უნდა იყ-
ვნენ დმანისელები „ვინ იცის, იქნებას!“ შემყურენი და მოიმე-
დენი...

უკვე ინათა და მთელი ღამის უძინარმა ნიანგმა თბილისი-
საკენ ქნა პირი.

ნიანგი

ახლა ცხოვრება ისეთი კოსმიური
სიჩქარით წავიდა წინ, რომ ადამიანი
უნდა გაჰყენს მას, უნდა იცოდეს ვინ
არის მისი მტერი და მოყვარე, ვინ შე-
უყვარდება, ვინ შეიყვარებს და სხვა
მრავალი. გაითვალისწინა რა ყოველივე
ზემოაღნიშული, მამაზუციერმა დედამი-
წაზე არსებული ეკლესია — ინსტრიტუტე-
ბის შტატები ხელოვნურად გაბერა და
დედამიწაზე შექმნა დამატებითი დამხ-
მარე ორგანიზაციები სამარჩიელოების
სახით და კადრების მომზადების საკით-
ხიც თვითონვე ითავა. ახლა ეს სამარ-
ჩიელოები ისე გამრავლდნენ საქართვე-
ლოში, რომ ძნელი დასადგენია რომელ
რაიონს მეტი წყალობით გადმოხედა მა-
მაზუციერმა, ისე კარგადაა ყველგან და-
ყენებული ხალხთა «მომსახურების» ეს
უკეთილშობილები საქმე. მიუხედავად
ამისა, მამაზუციერმა თავისი სიკეთის
კალთა მაინც გალის რაიონის სოფელ
დიხაზურგაზე დაიბერტყა ყველაზე გუ-
ლუხვად. მოკვდა ის ფრთხოსანი თქმა
«ყველა გზები რომში მიდისო», გათავ-
და. ახლა ყველა გზები დიხაზურგაში
მიდიან. მიდიან და მიდიან დიხაზურ-
გაში; სოხუმიდან, ოჩამჩირიდან, გალი-
დან, გუდაუთიდან, დრანდიდან, გურიი-
დან, კახეთიდან, რაჭიდან, ქართლიდან.
რაშია საქმე, რისთვის და ვისთან მიდის
ეს მილეთის ხალხიო, იტყვით თქვენ.
ვისთან? მაგლონია სპირიდონის ასულ
ეთერიასთან. რაო, ვინ არის მაგლონია?
ვინ არის და მენცარი, მაზაკვალი, მი-
სანი და ჯადოქარი, იგი ახლა სამოცი
წლისაა. როგორ გახდა მაგლონია მენ-
ცარი?

1955 წელს მაგლონია გარდაიცვალა,
სანამ ჟირისუფალი ლოყებს იხოკავდა,
ქელებისთვის ემზადებოდა და სასაფლაო-
ზე ადგილს არჩევდა, მაგლონიამ გაირ-
ბინა ბეწვის ხიდზე და საიქიოს კარზე
დატაკუნა.

- რომელი ხარ? — ჰყითხა ღმერთმა.
- მე ვარ, ბატონო, მაგლონია!
- კომუნისტი ხომ არა ხარ? — ჰყით-

— როგორ ვაკორება ბაზონ!

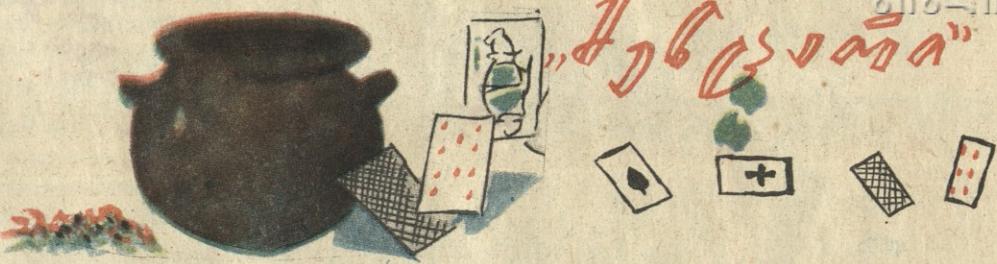
— აბა შემოდი! — გაუღო ღმერთმა კა-
რი. შევიტა მასთანჩა საძიროში.

— ଶେବ ରା ଗିନଦା, କ୍ଷାଲନ, ଏ? — ତୁ ପାହାରୀ ପାହାରୀ ହେଉଥିଲା ମଧ୍ୟରେ ବୁଲିଲା ମଧ୍ୟରେ ବୁଲିଲା

— რავა რა მინდა, ბატონო, მკვდარი

ჰა—გაუკიონდა ახლა ჩაგლონიას.
ჰაიტ, შე დეზერტირო შენ, რომ და-

დამიღებულხარ, სადაა რომ მოდიხარ, თუ
ცი? ამ წუთში დაპრუნდი და მიხედე
ასაკს, თორემ იმდენს გირტყამ, შენია
ატრონმაც ვერ გიცნოსო, — გაბრაზდა
ამაზეციერი. რაღა გზა პერნდა მაგლო-
იას, როგორც თვითონ ამბობს, დაპ-
რუნდა უკან და პირში ჩალაგამოვლე-
ული დატოვა საქელეხოდ გახაზირებუ-
ლი ხალხი.



იმ დღიდან არ შეწყვეტილა მაგლო-
ნიას სახლის კართან ხალხის რიგი.
ერთ მშენიერ დღეს ავად გავხდი,
სხვაგან აბა სად უნდა წავსულიყა-
ვი. დავკარი ფეხი და მაგლონიასთან
გავვარდი.

— မိမိဘေးလျှော့ ရာမိ! — အောက်လာလွှာ မိုးန-
ပြား၊ လူ တဲ့ စာမျက်နှာ မာန်တော် ရှိအဖွဲ့ဖြင့် ပါ။

— რაშია საქმე? — მკითხა მკითხავმა
და ოცნები მანეთი სადღავს გააქრო.

— ავად ვარ და მტრები მყავს! — ავ-
ძიოთინდი მე.

მეიოთხავმა რკინის ქოთანში ლობით
ვაკებაშონა, ყარტი ვაშალა თა ვაშილიძა.

— ნუ გეშინია, ახლავე წადი ოჩამ-
ტისა, რომელ

იოლის ოაიოზი, ილორის ექლეგია მიიყვანე ხარი, ან ძროხა, ან თხა მიაბი ღობეზე და დატოვე. მერე ადი დიხა-ზურგას გორაზე, იქ წმინდა ბარბარეს ქვაზე შენიგრე სანთელი დაანთო, იქი-დან დაბრუნებულმა პირველსავე შემხ-ვედრ იჯახში მიიყვანე კიდევ ერთი ხა-რი, ან ძროხა, ან თხა და იქ დააკვლე-ვინე, იმ იჯახში წმინდა ბარბარეს ხა-

ტი აქვთ და ახლა იმაზე იღოცე, მერე
კიდევ ერთი ხარი, ან ძროხა, ან თიქანი
დააკვლევინე, გასაგებია?

— კია გასაგები, მაგრამ არ შეიძლება ერთი პირუტყვი მთანც ჩემს სახლში დავდლა? ცოტა ხორცი რომ შემხვდეს: — შევევეღდრე მე.

— არავითარ შემთხვევაში! —გაბრაზ-
და მაგლონია.

თუ ამანაც არ გიშველოს, მერე ისევ ჩემთან მოდი და თიკანი მოიყვანე. ახლა

კი წადი და რაც გითხარი ის გააკეთე.
რაც მითხრა, ყველაფური შევასრულე.
ახლა ჩემს ოჯახში ოთხფეხი საქონელი

յո առա, թաղղոց առ պայման քաշութեա պա-
լագուրո ոլորս և ծարծարես. Տամացո-
ւութ հրատարութագանունք, ի՞ւ մօմունք:

ხალხი ამბობს, იმ შეწირულ პირუტყვას
ჰყითან და იმ თოლეს ის პირუალი შემწ-

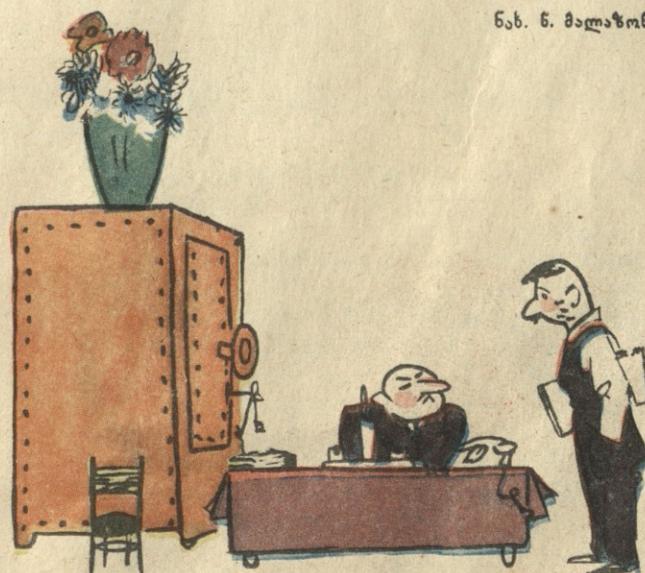
ევდრი თჯახი და მაგლონია იყოფენ, იმასაც ამბობენ, ის ოდა სახლი, მაგ-

ლოხია რომ აშენებს ახლა, იმ ფულით
შენდებაო, მაგრამ ხალხი ბოროტია, არ
დაუჯეროთ. ისიც კი თქვეს, ვიღაცა

ნიანგში გაწერას უპირებსო მაგლონია
სპირიდონის ასულ ეთერიასო, მაგრამ

ନୀତି ପ୍ରମୁଖଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଶୀର୍ବାଦ ପାଇଲାଏବୁ, ଏହାରେ
ତାଙ୍କ ଉତ୍ସବରେ ଯାଇଲାବୁ ।

ବାଲ୍ମୀକିରଣବୀଶ



— კიდევ რაციონალიზატორული წინადადება გაქვს?
— დიახ, გახსენით ოქვეონი სეიცი და წარმოებაში და-
ნერგეთ იქ ჩაკიტილი რაციონალიზატორული წინადადე-
ბები!

გოჭის შუვილზა და ქათების
კორახა ღილიდანც დარჩრდვია
ეზოს მყუდროება და წინასუარ ამ-
ცნო მეზობლებს, რომ ჩემი ოჯახი
მორიგი ტეიფისათვის ეზადებოდა.

ამ კომისანიას ჩემი მეორე ნახევ-
რის ფუფულას ინიციატივით ჩაეყა-
რა საფუძველი და მისი დაბადების
დღის სახელით მოინათლა მე მო-
ლოდ დამკვიდრებული წესის მიხედ-
ვით ვეძახი ფუფულას მეორე ნახე-
ვარს, თორებ ის სამი მეოთხედის
ტიტულსაც არ ჯერდება.



მართალია პასუხისმგებელ მუ-
ჟაკთა რიცხვს არ ვეუთვნი, მაგ-
რამ არც უპასუხისმგებლო გახდა-
ვართ და თანამდებობის მიხედვით
ჩვენს რაიონში მეც მიწევენ ანგა-
რიშს.

ჭარტარი და მარტინი

ჩემი მარიფათისა და ფუფულას
გამჭრიახობის წყალობით ისეთი
სასახლე აკაშებ, რომ გამოლელ-
გამომგებულს ზედ ჩემი თვალი.
ამას ისიც დაუმატეთ, რომ ახლა-
ხან შეიძლება „გოლგა“ მოიგო ლა-
ტარიის ბილეთით. უფრო სწორად
მანქანა სხვამ მოიგო, ჩერენ კი მის-
გან მოგებული ბილეთი ვიყიდეთ
და მოგებულიც ჩვენ დაგრჩით, რად-
გან ხალხი ვედარ იტყვის „გოლ-
გა“ იყიდეს.

ახალი სასახლე ცოლის სახელზეა
გაფორმებული. პირველად, ცოტა
არ იყოს, შეგშინდი კიდეც ვაფიქ-
რე ჩემი ქალბატონი ინიებს ხომ
არ მიწყობს-მეთქი. სახლი ნოტა-
რიუსის წესით დაიმტკიცა და მო-
დი ახლა შენ უმტკიცე, რომ შენი
ნაქაფავითაა აშენებული და ცოლს,
რომელსაც არასოდეს არ უმუშავნია,

მხოლოდ სახლის თავის სახელზე
გაფორმების იღება ეკუთხის.

მალე დავიწყმუნდი, რომ ჩემს
შიშის არ ქონია საფუძველი და
ცოლმა მაჯობა ჭიჭით. რაც მთა-
ვარია, მან ისე დამტკიცა მთელი
სახლ-კარი, რომ სანოტარი კანტო-
რაში კაციშვილის არ უკითხავს საი-
დან გახდი ამოდენა ქონების პატ-
რინიო. ჩემი მეუღლე გულთმისანი-
ვით წინასწარ ითვალისწინებს ყვე-
ლაფერს. ახლა ზოგიერთებს უქმე
ეკითხებიან ამოდენა სახლი საიდან
აიშენებიან იმპორტული ავეჯი რო-
გორ შეიძინო, მანქანა საიდან იყი-
დეო? იმდენ „საიდანს“ გვითხავნ
კაცს, რომ ვერც კი მოიფიქრებ
საიდან გასცე პასუხი. მე რას უნ-
და შემეკითხო, როცა ვიყიდებულ-
რი ღოკუმენტების მიხედვით ცო-
ლის სამადლოდ მაქვს საქმე.

დღევანდელი ქეიფი, როგორც
მოგახსენოთ, ფუფულას ინიციატივით
ეწყობა. ჩემს მეუღლეს უკვე შეუს-
რულდა... აქ თავს შევიგავებ, რად-
გან ქალები საიდუმლოდ ინახავნ
თავიანთ წლოვანებას. ერთი კი
ცხადია, რაც ხნისაა არასოდეს და-
ბადების დღე არ აღმნიშვნას და
ახლა მეზობლის ქალიშვილის ქორ-
წილმა მოაგონა ეს ამბავი.

ქორწილში ისეთი ძეირფასი სა-
ჩუქრები მიართვეს ნეფე-დედოფალს,
რომ ფუფულა კინალამ ჰქეულზე შეი-
ზალა. ამის შემდეგ სულ იმაზე
ჟიქრობდა, რა საბაბით მოწყო
ქეიფი. ჩვენს ოჯახში გასათხო-
ვარი და ცოლსათხოვი აღარა-
ვინ დარჩა და ამიტომ ჩემი მე-
უღლის წინადადებით გადაწყდა
მისი დაბადების დღე აღგვენიშვნა.
მართალია, ეს დღე ხუთოთვე თვის
შემდეგ არის, მაგრამ ამას რა მიშ-
ვნელობა აქვს, სტუმრები დაბადე-
ბის მოწმობას ხომ არ მოგოთხო-
ვენ?

ყველაზე ძნელი დასაბატისებელ
პერსონალის შერჩევა აღმოჩნდა. აქ,
გარდა სამსახურებრივი დამოკი-
დებულებისა და ამ საფუძველზე
შექნილი პატივისცემისა, საჭირო
იყო ისეთი ხალხის მოწვევა, რომ-
ლებმაც სახელი გაითქვეს ძეირფა-
სი საჩუქრების მიტანაში. ცხადია,
გვერდი აფუარეთ ისეთებს, რომ-
ლებსაც კაბიკს ვერ გააგდებინებ
ხელიდან, კომბანიაში კი კომბანი-
ვით გაპუვებიან მაგიდას, გაძლებიან,
დათვრებიან და ზედ ჩხუბსაც და-
აყოლებენ.

ყველაფერი გეგმის შინედრით მო-
ეწყო, სტუმრები დანიშნულ დრო-
ისათვის მოიყარეს „თავის და ტანის
დალაში შეიციდა სასეციალურად შეს-
ჩეულია თამაზაშ ის სიგრძე ჟანზი
მოითხოვა, რომ გამოუქცევლად კაცი
ვერ გადახტებოლა ზედ. პირველი
სადლებრძოლო ამ ქეიფის მიზეზის —
ფუფულას მიერდება. მაღალის გამ-
გეტი ჩემს მეუღლეს სულ ლიხინ და
ქეიფი უსურვა და ამ სიტყვების ყვე-
ლაზე დამაჯერებელ არგუმენტად
პიანიონ აჩუქა.

რას არ ამბობდნენ ამ კაცის შე-
სახებ, დღეს კი საკუთარი თვალით
დაურტმინდი, რომ ნამდვილი გაქა-
ცი ყოფილა. საწყობის გამგებ პო-
ლისხონ ტყავაძებ ფუფულას ისეთი
ნაზევებიან ქურქი მიართვა, რომ
მიეკირს, ასეთ ადამიანზე როგორ
ამბობენ უხეში არის. მაცივარი რომ
პროდუქტებს აცივებს, ეს ყველამ
იცის, მაგრამ ადამიანის გულის გათ-
ბობაც რომ შესძლებია, ეს ახლა
გავიგე, როცა ჩემს მეუღლეს „ზილ
მოსება“ აჩუქა ერთმა სექციონერმა.
ამ კაცზე ისე გამითბა გული, რომ
მოსახლეობად გამზღვდებული მუშაკი
შეიდავე გადავთოცნე.

დღიდ თავედობა გამოიჩინა ბა-
ზის დირექტორმა ბიჭიომ. ამხელა
კაცმა უბრალო ხელის საათი მოი-
ტანა საჩუქრად. ჩემს მეორე ნახე-
ვარს ნახევარი თვალითაც არ შეუ-
ხედავს მისი „მოწყალებისათვის“.
ამბობენ, ნაჩუქარ ცხენს კბილი არ
გაესინება, სამაგიროდ მე ფაქ-
ტურებს გავუსინჯავ ბაზაში იმ ვა-
ჟაბატონს და ისეთ დღეს დავაგუნებ,
რომ არაგითარი ბაზა აღარ დარჩეს
ბაზაში დასაჩინად. ამ ხეპრეს ასე-
თი უბრალო საათი რომ მოქმნდა,
განა არ უნდა სცოდნოდა, რომ
სამსახურში მისი დღე და საათი
დათვლილი იქნებოდა?

როგორც ჩანს, სტუმრები საიდუ-
მლოდ ინხავდნენ გინ რა საჩუქრას
ყიდულობდა. ამის გამო ძალიან
„დავზარალდი“. რაც მინდა 5 ზა-
ცივიარი, რესტორანში ხომ არ ვმუ-
შაონ. რა რა მოუხერხო ერთი და
იგივე მარკის 3 ტელევიზორს და 7
რადიომიზებს. კიდევ კარგი, რომ
მეზობლები არ დამიატიზენია. ყო-
ველდღე სწერენ ჩემზე ქვეყანა შე-
ჭამაო. ამოდენა საჩუქრები რომ ენა-
ხათ, აქ აღარ მედგომებოდა. მე
ისიც მეყოფა, ხელმიღვიწოდი ამხანა-
გები რომ ცუდად მიყენები ამ ბი-
ზომის და მაგიდა მისი და საათი
დათვლილი იქნებოდა?

ქრისტიანი ჩანს, თუ ჩემთვის კა-
მარტინი და არის ძეირფასი
საჩუქრები?

6. ნუპრიძე

საზამთრო სისივზე



— რა შეენი, ჩაიჭირი თუ ჩაბარე?
— ორივე ერთად — საგანში ჩაიჭირი და მატრიკული
ჩაგაბარე!



ფაშისტ სამხედრო დამნაშავეს გენერალ ადოლფ ჰიტლის ხელვბი მი-
ლიონობით ადამიანის სისხლშია მოსკოვილი, ახლა აგრესიული ბლოკის ნატოს მუდმივი
სამხედრო კომიტეტის თავმჯდომარის პოსტი უკავია.



ნახ. გ. ლომიძეს